

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Мария Костадинова Георгиева, член на научното жури за присъждане на научната длъжност „доцент” по 2.1 Филология, (английски език), обявен от ЮЗУ „Н. Рилски”, гр. Благоевград, ДВ бр. 55/19. 07. 2011 г.

Кандидат: д-р Гергана Петкова Пенчева-Апостолова, Гл. асистент в ЮЗУ „Н. Рилски”,

1. Преподавателска дейност

Гл. ас. д-р Гергана Апостолова, която е единствен кандидат за конкурса за доцент по 2.1 Филология (английски език) обявен от ЮЗУ „Н. Рилски”, Благоевград притежава диплома за висше образование от СУ „Климент Охридски”, специалност „Философия” (1983) и свидетелство за образователна и научна степен „доктор” с направление *Логика и Реторика* от същия университет (1991). Независимо че няма филологическо образование обаче, професионалното развитие на Апостолова е свързано почти изцяло с преподаване на английски в различните степени на българската образователна система. Изпълнявала е управленски и преподавателски функции в частна езикова школа в Кюстендил, работила е като хоноруван преподавател в Киевския славистичен университет (2002 – 2004) и в отделението за факултативно обучение на УНСС (1997 – 2010), София, а от 1992 г. след успешно издържан конкурс е редовен асистент във филологическия факултет на ЮЗУ „Н. Рилски”, Благоевград. Като преподавател в посочените университети Апостолова е преподавала в почти пълната палитра от филологически курсове – лингвистични, литературни и страноведчески – като успешно съчетава квалификацията си на философ и англицист.

Тук ще си позволя да отбележа, обаче, че богатата професионална биография на д-р Апостолова е представена доста неубедително в авторската ѝ справка, поради което ми беше трудно да се ориентирам коя е нейната област на специализация. По-конкретно, посочено е, че за академичната длъжност „доцент” тя кандидатства с 11 разнородни курса - превод, странознание, английска и американска литература, реторика, стилистика, философия на езика и т.н. Смятам, че този дълъг списък от курсове, макар да кореспондира добре с многопрофилната образователна подготовка на кандидатката, внушава също така и известна разфокусираност и еkleктичност на преподавателския ѝ опит, недостатък, който можеше да се избегне при по-добре структурирано изложение. Не е посочено, например, колко от тези курсове се преподават на английски език и съответно удовлетворяват изискванията за направлението, за което се кандидатства (английски език), което според мен е важна информация като се има предвид, че Апостолова има философско образование. Не става ясно също така каква част от посочените лекционни курсове са задължителни или избираеми, което би хвърлило светлина върху устойчивостта и последователността на професионалната ѝ развитие.

Въпреки посочените пропуски, които се отнасят по-скоро до представянето на професионалната биография на кандидатката в авторската ѝ справка, моето становище е, че д-р Апостолова отговаря напълно на изискванията за академичната длъжност „доцент” по критерия „Преподавателска дейност”. Освен многобройните курсове, коментирани по-горе, основание за положителната оценка ми дава също участието на кандидатката в

разработката на кандидатстудентски изпити по английски език, изготвените учебни програми на курсове, публикуваните, самостоятелно или в съавторство, голям брой учебници и учебни помагала, изнесените публични лекции в чужди университети (напр. Масачузетски, Бостънски университет, САЩ по проект Фулбрайт), участието ѝ в курсове и изпити за преквалификация на учители по английски език, както и в един междууниверситетски проект по проблемите на англицистиката във висшето образование.

2. Научна и научно-приложна дейност

За участие в конкурса за доцент по английски език д-р Г. Апостолова е представила монография със заглавие „**Английският философски текст: интерпретация и превод**” издадена през 2011 г. от *УИ „Неофит Рилски“*, Благоевград, както и списък публикации с богато тематично и жанрово разнообразие: две¹ монографии, около 40² статии, 8 учебни помагала за студенти, 4 рецензии и около 41 участия в научни и научно-приложни национални и международни конференции. В количествено отношение следователно представената научна и научно-приложна продукция отговаря напълно на изискванията за присъждане на академичната длъжност ”доцент” на кандидатката.

В съдържателно отношение, обаче, се наблюдава същата разнородност каквато отбелязахме по-горе. Най-общо, седем от представените статии могат да се отнесат към областта на методиката на чуждоезиковото обучение (18, 26, 29, 30, 31, 35, 37), дванадесет са с лингвистична насоченост (17, 19, 20-25, 28, 32, 33, 44, 45), девет са от областта на електронното общуване, две се отнасят до философски проблеми, а десет са по теми от историята, литературата, културата и културната антропология. Почти всички статии са публикувани в академични сборници на български университети (ЮЗУ, ПУ и СУ), в сборници с доклади от различни конференции и няколко онлайн издания като само десет от публикациите са на английски език. И в този раздел авторската справка на кандидатката изобилства от неточности. В редица случаи не е посочено в какъв сборник или списание е публикувана съответната статия (напр. 15, 16, 18, 20, 21, 43), или липсва информация за обема и страниците на публикацията (вж. 18, 20, 21, 22, 24, 25, 29, 30, 32, 33), което накърнява обективността на информацията. Липсват също и точни данни за цитираните трудове: според авторското резюме тя има 10/11 цитирания от други автори, но от изложението не става ясно нито кои трудове са цитирани, нито къде точно са цитирани.

Отбелязвам тези досадни неточности, защото смятам, че те силно засенчват добрите постижения, каквито Апостолова има немалко, както в научната, така и в научно-приложната си продукция. Като пример бих могла да посоча разработките ѝ свързани с аргументативния подход в обучението по чужд език, в които се предлага една оригинална стратегия на преподаване/усвояване на знания. Интересни идеи се изразяват и в публикациите, свързани с виртуалната комуникация, една много модерна и важна тема в съвременния глобализиращ се свят. При тези публикации, голяма част от които са продукт от участието на кандидатката в няколко международно значими проекта (напр. SIAD, E-KIND, ECOLOGY OF THE MIND IN THE GLOBAL INFOSPHERE, И TANGLES OF

---

¹ В списъка на публикациите има и трета монография, която не разглеждам тук, тъй като тя не фигурира като книжно тяло в комплекта от документи представен по конкурса.

² Тук не включвам статиите, които датират преди защитата на докторската дисертация, тъй като не е посочено дали не са използвани за получаване на докторска степен, а освен това тематично излизат извън научната област на конкурса.

INTERTEXT) изпъкват особено много предимствата на интердисциплинарната квалификация на Апостолова при изследване на механизмите на межкултурната комуникация в съвременното технологизирано общество. Не на последно място към постиженията в научната продукция на кандидатката бих желала да причисля и представеният хабилитационен труд **Английският философски текст: интерпретация и превод** ,в който открих най-силните аргументи за моята положителна оценка по направление научна дейност. В рамките на това кратко изложение не бих могла да предложа подробен анализ и оценка на монографията, затова ще си позволя да спомена накратко онези елементи, които според мен представляват научен интерес.

- *Интердисциплинарност на изследването.* В анализа на философския текст, по-специално на английския философски текст, ясно личи перспективата на авторката-философ. Смятам, че тази „друга” гледна точка, която личи в изведените характеристики на текста и изработената обща матрична рамка е особено полезна за филолозите-преводачи.

- *Методологията на сравнителната прагматика.* Това е един съвременен подход, при който на преден план се извежда интерпретацията на текста в межкултурен контекст. Така изпъкват по-отчетливо реалните трудности на преводача, произтичащи от „преноса” и/или съотнасянето на текста в различни културологични системи и позиционирането му в различни културни практики. На този фон изпъква и полезността на разработените матрици за интерпретация на философски текстове в различни преводни комуникативни ситуации.

- *Корпусен подход* –типологичната характеристика на англоезичния философски текст е изградена чрез анализ на обемен и добре структуриран корпус, което гарантира надеждност и убедителност на резултатите. Корпусен анализ се използва и при преводите на български език.

- *Конкретен анализ* на съществуващите преводни практики илюстрирани чрез шест жанрово- обособени английски философски текстове.

- *Списък на значими философски трудове от англоезични автори* (приложение 3), и наличните преводи на български език, в подкрепа на идята изложена в книгата за създаване на архив на български преводи на такива текстове, която напълно споделям.

Въз основа на изложенияте характеристики аз смятам, че представената за хабилитиране монография е сериозен научен труд, който излиза извън рамките на скромното описание, което му дава авторката, като учебник обвързан с практическите задачи в няколко избираеми курса (стр.11).

Заклучение:

На основание на изразената положителна оценка на преподавателската работа, научната и научно-приложна продукция на д-р Гергана Пенчева-Апостолова моето окончателно становище е, че тя покрива всички нормативни изисквания на ЗРАСРБ и ще подкрепя решението на уважаемото научно жури да ѝ присъди академичната длъжност „доцент по английски език” по обявения конкурс в ЮЗУ „Неофит Рилски” – гр. Благоевград.

София, 04.11. 2011

Член на научното жури: .....

/Проф. д-р Мария Георгиева,
СУ „Св. Климент Охридски”/